

DAWLADDA DEEGAANKA SOOMAALIDA
DHOOL GAZETA
Somali Regional State
የሶማሌ ክልላዊ መንግሥት

Qimaha የንዳ. ዋጋ. Unit Price	Dhool Gazeta Waxaa Soo Saara Golaha Xildhibaanada Dawladda Deegaanka Soomaalida	✉ 392
----------------------------------	--	-------

Bayaan Tirsi: 231/2015 Bayaanka Xadaynta \$ Go'aaminta Cashuurta Iibka Xoolaha \$ Gunnada Dhaqashada Xoolaha Nool ..... Bog 1	አዋጅ ቁጥር 231/2015 የእንስሳት እርባታ እና ሽያጭ ክፍያና ግብር ማስከፊያ አዋጅ ..... ገጽ 1	Proclamation No. 231/2023 Livestock rearing fees and sales Income Tax determination Proclamation ..... Page 1
--	---	--

<p style="text-align: center;"><u>Bayaan Tirsi 231/2015</u></p> <p style="text-align: center;"><u>BAYAANKA XADAYNTA IYO GO'AMINTA CASHUURTA IIBKA XOOLAHA IYO GUNNADA DHAQASHADA XOOLAHA NOOL</u></p> <p>Maadaama oo lagmamarman tahay in laga midho dhaaliyo isbadelka siyaasadeed iyo horumarka dhaqaale ee ka hana qaaday dalka iyo deegaanka waxaa lagamamarmaan noqotay in la xoojiyo korna loo qaado awooda dakhli soo saarista deegaanka iyadoo laga duulayo ilaha dhaqaale ee aasaaska u ah nooloosha bulshada deegaanka islamarkaana loo gaadho horumar dhaqaale iyo mid bulsho oo waara .</p> <p>Maadaama bayaanka xadaynta iyo go'aaminta cashuruta iibka xoolaha iyo gunnada dhaqashada xoolaha nool ee bayaan Tirsi 48/1996 iyo bayaan tirsi 126/2005 ayna kalin wayn ka geeysanaynin kobcinta awooda dakhli ee deegaanka islamarkaana wakhtigan xadirka ah anay la jaan qadi Karin xalaada saylada suuqa ee deegaanka ka jirta.</p>	<p style="text-align: center;">አዋጅ ቁጥር:- 231/2015</p> <p style="text-align: center;"><u>የእንስሳት እርባታ እና ሽያጭ ክፍያና ግብር</u></p> <p style="text-align: center;"><u>ለማስከፊያ ለመወሰን የወጣ አዋጅ</u></p> <p>በሀገራችን ብሎም በክልላችን ውስጥ በተፈጠረው የፖለቲካ ለውጥ እና የኢኮኖሚ ዕድገት ለማስቀጠል እና ውጤታማ ለማድረግ ይቻል ዘንድ የክልሉን ነዋሪዎች የኑሮ-መሰርት የሆነውን ክፍለ-ኢኮኖሚና የገቢ ምንጮች በመመሥረት በክልሉ ውስጥ ዘላቂነት ያለው ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ልማት እንዲስፋፋ ለማረጋገጥ እንዲቻል የክልሉን የገቢ አቅም ለማጠናከርና ለማጎልበት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤</p> <p>በሥራ ላይ ያለው የእንስሳት እርባታና ሽያጭ ክፍያና ግብር ለመወሰን በወጣ አዋጅ ቁጥር 48/1996 እና ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 126/2005 የተደነገገው ተመን የክልሉን የገቢ አቅም ለማሳደግ የማያስችልና ከወቅቱ የገቢ ሁኔታና የክልሉን ነባራዊ ጋር የማይጣጣም ሆኖ በመገኘቱ፤</p>	<p style="text-align: center;">PROCLAMATION NO. 231/2023</p> <p style="text-align: center;"><u>A PROCLAMATION TO DETERMINE LIVESTOCK REARING FEES AND SALES INCOME TAX</u></p> <p>WHIREAS, it is believed with a view to and strengthen the current conducive political and economic developments realized in the country as well as in the Region has contributed in improving the revenue capacity of the region in generating government revenue makes an essential to realize an economic and social services development.</p> <p>WHEREAS, the current rate prescribed under the existing livestock rearing Payment and sale Income Tax Proclamation No. 48/1996 and subsequent Amendment Proclamation No. 126/2006, the rate of payment and tax payable on livestock rearing and sales of livestock_does not contribute to the effort of increasing the revenue potential of the region and is inconsistent with the current market conditions;</p>
---	---	--

Sidaasi awgeed, iyadoo laga duulayo qodobka 49 (3) (B), ee dastuurka dib loo hebeeyay ee Dawladda Deegaanka Soomaalida waxaa la bayaamiyay sidan:

QAYBTA KOOBAAD

GUUD AHAAN

1. Cinwaan Gaaban

Bayaankan waxaa loogu Yeedhi karaa” **Bayaanka Xadaynta iyo Go’aaminta Cashuurta iibka xoolaha iyo Gunnada Dhaqashada Xoolaha nool ee Bayaan Tirsi:” 231/2015.**

2. Qeexid

Bayaankan Dhaxdiisa hadaan haboonaanta weedhu siinin macno kale:-

- 1) **“Xoolaha Nool”** waxaa loola jeeda Geela,Lo’da, adhiga iyo Gamaanka ee ku dhaqan mudah deeganka.
- 2) **“Xoolo dhaqato”** Waxaa loola jeeda Qof kasta oo ujeedo ganacasi owageed ama asaga oo ugadanleh in uu baahidiisa kudaryeelo, islamarkaan ganacsada ama dhaqda sida naaxinta, maalgalinta xoolaha, ka manafacaadsiga hargaha, Saamaha, Lafaha iyo tarankooda ha ahaado, xoola dhaqato ama xubin kamid ah iskaashato sharci oo ku hawlan dhaqashada iyo ka manafaacdsiga xoolaha.
- 3) **“Uruur iskaashato”** waxaa loola jeeda xoolo dhaqato isku abaabulan kuna dhisan hab waafaqsan bayaanka diwaangalinta iskaashatooyinka ee tirsigiisu yahay 147/1991.
- 4) **“Canshuur”** Waxaa loo lajeeda Cadadka Lacageed ee laga qaadayo Iibka xoolaha nool ee lagu go’aamiyay Bayaankan.

በተሻሻለው የሱማሌ ክልላዊ መንግሥት ህገ-መንግሥት አንቀጽ 49 (3፣ሀ) መሠረት የሚከተለውን ታውጇል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ ”የሱማሌ ክልላዊ መንግሥት የእንስሳት እርባታ እና ሽያጭ ክፍያና ግብር ለማስከፈልና ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 231/2015” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፤

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ ፦

- 1. **«እንስሳት»** ማለት በክልሉ ውስጥ የሚያረባቸው እንዳ የቀንድ ከብቶች፣ ግመሎች፣ በግና ፍየል እንዲሁም የጋማ ከብት ነው፡፡
- 2. **«እርባቶ አደር »** ማለት ለንግድ ወይም በዋናነት የራሱን መሠረታዊ ፍላጎቶች ለማሟላት በእንስሳት እርባታና በእንስሳት ውጤቶች ማለትም በእርባታነት፣ ቆዳና ሌጦ፣ በማዳቀል ሥራዎች የሚተዳደር በግል የሚሠራ ወይም የህብረት ሥራ ማህበር አባል የሆነ ማንኛውም ሰው ነው፡፡
- 3. **“የሕብረት ሥራ ማህበር”** ማለት በሕብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 147/1991 መሠረት በክልሉ ውስጥ የተደራጀ የሕብረት ሥራ ማህበር ነው፡፡
- 4. **”ግብር”** ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት ከእንስሳት ሽያጭ የሚከፈል የገቢ ግብር ነው፡፡

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 49 sub-Article 3(a) of the revised Constitution of Somali Regional State, it is hereby proclaimed as follows:

PART ONE

GENERALITY

1. Short Title

This proclamation may be cited as the “**Somali Regional State livestock rearing Payment and sales Income Tax determination Proclamation No. 230/2023**”

2. Definition

In this proclamation, unless the context otherwise requires:

- 1. **"Livestock"** shall mean camels, cattle, sheep, goats and horses in the Region.
- 2. **"Pastoralist"** means every person as individual or as a member of agricultural cooperative association, engaged rearing of livestock, husbandry of it, investing it and its products such as hid and skin, and its reproduction activities for commercial purpose or to cover his basic necessity.
- 3. **“Cooperative”** shall mean peasant farmers’ cooperative organized in accordance with the cooperative societies’ establishment proclamation No. 147/1998, in the Region.
- 4. **“income tax”** means an amount of tax payable from sales of livestock as determined in this proclamation.

- 5) “**Guno**” Waxaa loola jeeda Cadadka lacageed ee laga qaado dhaqashada xoolaha nool oo lagu sargoyay nooca iyo tirada xoolaha sida uu bayaankan xeeriyay.
- 6) “**Canshuur uruuriye**” Waxaa loola jeeda Maamulka tuulada ee Xaafada ay khusayso ama Cida uu u wakiisho xafiiska Dakhligu soo uruurinta canshuurta iibka xoolaha iyo gunada dhaqashada xoolaha.
- 7) “**Xafiiska dakhliga**” Waxaa loola jeeda Xafiiska Dakhliga ee Dawladda Deeganka Soomaalida.
- 8) “**Hay’adaha hormarinta xoolaha**” Waxaa loola jeeda hay’adaha hormarinta ee ku hawlan dhaqashada iyo kamanafacaadsiga wax soo saarka xoolaha nool ee sameeya maalgalinta islamarkana ka diwaangashan deegaanka iyo kuwa heer fadaral ee deeganka ka hawlgala.

3. Xadka fulineed

Bayaankan wuxuu dhaqangal ku yahay dhammaan xoolo dhaqatada ama ganacsatada iyo ha’yadaha horamirinta xoolaha ee ku hawlan kamanafacadsiga xoolaha nool iyo Naaxinta xoolaha nool ee ka jira deeganka.

Oaybta Labaad

4. Bixinta Canshuurta

Canshuurta iibka ee lagu waajibiyay qiimaha kala iibsiga xoolaha nool waxay noqonaysa mid waafaqsan qodobka 5^{aad} ee bayaankan.

5. Cadadka Canshuurta

Qof kasta oo xooladhaqata ah oo kusugan Deeganka Gudihiiisa, Canshuurta uu kabixinayo Marka uu iibiyo Xoolihiiisa Waa 5% Qiimaha Neef kasta oo uu iibiyo.

5. “**ከፍያ**” ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በእንስሳው ዓይነትና ብዛት ተወስኖ ከእንስሳት እርባታ ላይ የሚከፈል ክፍያ ነው።

6. “**ግብር ሰብሳቢነት**” ማለት ከእንስሳት ሽያጭ የሚከፈል የገቢ ግብር ወይም ከእንስሳት እርባታ የሚከፈል ክፍያ እንዲሰበሰብ በሚመለከተው የቀበሌ አስተዳደር ወይም በገቢዎች ቢሮ የሚወከል ሰው ነው።

7. “**የገቢዎች ቢሮ**” ማለት የሶማሌ ክልል መንግሥት የገቢዎች ቢሮ ነው።

8. “**የእንስሳት ሀብት ልማት ድርጅቶች**” ማለት በፌዴራልና በክልል ደረጃ የተቋቋሙና በክልሉ የአስተዳደር ወሰን ውስጥ በእንስሳት እርባታና በእንስሳት ውጤቶች ልማት ሥራዎች የተሰማሩ የግል ባለሀብቶች ነው።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ ተፈጻሚ የሚሆነው በክልሉ የአስተዳደር ወሰን ውስጥ በእንስሳት እርባታ እና ልማት በተሰማሩ አርብቶ አደሮች እና በእንስሳት ልማት ሥራ ላይ በተሰማሩ የመንግሥት የልማት ድርጅቶች ወይም የግል ባለሀብቶች ላይ ነው።

ክፍል ሁለት

4. ግብር ሰላማከፈል

በእንስሳት ሽያጭ ላይ የሚከፈል ግዴታ የተወሰነለት የግብር መጠን በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 መሠረት ይሆናል።

5. ሰለግብሩ ተመን

በክልሉ ውስጥ የሚገኝ ማንኛውም አርብቶ አደር ከእንስሳት ሽያጭ ላይ የሚከፈል የግብር ተመን ከሽያጭ ዋጋ ከመቶ አምስት (5% ፐርሰንት) ይሆናል።

5. “**fees**” means an amount of fee payable from Cattle Rearing and livestock products based on the type and number of animals as stipulated in this proclamation.

6. “**Tax Collector**” shall mean any kebele administration or any person authorized or designated by kebele administration to collect rural land use fee and agricultural activities income tax.

7. “**Revenue Bureau**” shall mean Revenue Bureau of Somali regional State.

8. “**Livestock Development Enterprises**” shall mean the Agricultural Development Enterprises owned by regional state or federal government farms that situated in the administrative boundary of the region.

3. Scope of Application

This proclamation shall be applicable on Pastoralist, enterprises or private investors engaged in cattle rearing and livestock production and fattening in the Somali Region.

PART TWO

TAX PAYABLE FROM SALE OF LIVESTOCK

4. Payment of tax

Taxes to be paid from sales of livestock shall be as determined under Article 5 of this proclamation.

5. Rate of sales tax

Any Pastoralist in living in the region shall be liable to pay from sale of his cattle a sale tax of 5% of the total price of the cattle.

Qaybta Sadeexaad

Gunada Dhaqashada Xoolaha Nool

6. Bixinta Lacagta gunada dhaqashada xoolaha nool

Xoolo dhaqato kasta wuxuu kamanafacaadsiga xoolaha nool uu ka bixiyaa Gunada kamanafacadsiga xoolaha nool ee ku cad qodobka 7^{aad} ee bayaankan.

7. Cadadka Gunada dhaqashada xoolaha nool

1. Xoolo-dhaqatada deegaanka waxa waajib ku ah inay ka bixiyaan xoolahooda cadadka gunada ee hoos ku xusan:

b) Shaxda cadadka Gunada dhaqashada xoolaha nool:

t.t	Nooca Xoolaha	Tirada Xoolaha	Cadadka Canshuurta
1	Adhiga	25 neef iyo wixii ka sareeya	20 birr (Halki neef)
2	Lo'da	10 neef iyo wixii ka sareeya	100 birr (Halki neef)
3	Geela	7 neef iyo wixii ka sareeya	150 birr (Halki neef)

t). Hay'adaha hormarinta xoola dhaqatada waxay go'aaminyaan qaab hay'adaha horaminta ee ku hawlan Maalgalinta dhaqashada xoolaha iyo ka manafaacdsiga, sida tarminta iyo naaxinta xoolaha nool ee heerdeegan iyo heer fadaraal waxaana loo arkayaa hantilayaal ku hawlan dhaqashada xoolaha waxaana ku waajibay guno lamid ah mida laga qaadayo xoolo dhaqatada kor ku xusan.

ክፍል ሦስት

የእንስሳት እርባታ ክፍያ ተመን

6. ከእንስሳት እርባታ የመጠቀሚያ ክፍያ ስለሚከፈል

ማንኛውም አርብቶ አደር ከሚያለማውና ከሚያረባው እንስሳት ላይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 7 በተወሰነው ተመን መሠረት ይሆናል።የተወሰነው የመጠቀሚያ ክፍያ የመከፈል ግዴታ አለበት።

7. ስለእንስሳት እርባታ ክፍያ ተመን

1. በክልሉ ውስጥ የሚገኝ ማንኛውም አርብቶ አደር የማከፍለው ዓመታዊ የእንስሳት እርባታ ግብር ተመን ከዚህ በታች በተመለከተው ሠንጠረዥ ስሌት መሠረት ይሆናል።

ሀ) የስለእንስሳት እርባታ ክፍያ ተመን ሠንጠረዥ

ተ.ቁ	የእንስሳት ዓይነት	የእንስሳት ብዛት ልክ	የእንስሳት ሃብት ግብር ተመን /ብር/
1	በግና ፍየል	ብዛታቸው 25 እና ከዚያ በላይ የሆነው በግና ፍየሎች	20 ብር /በየእያንዳንዱ/
2	የቀንድ ኩብት	ብዛታቸው 10 እና ከዚያ በላይ የሆነው የቀንድ ኩብቶች	100 ብር /በየእያንዳንዱ/
3	ግመል	ብዛታቸው 7ና ከዚያ በላይ የሆነው ግመሎች	150 ብር /በየእያንዳንዱ/

ለ). በክልሉ ወይም በፌዴራል መንግሥት ሥር የሚተዳደሩ እና እንደአትራፊ ባለሀብት በነፃ ገበያ ሥርዓት በማንቀሳቀስ፣ በእንስሳት ሀብት ልማት ሥሪዎች የተሰማሩ የመንግሥት የልማት ድርጅቶችና የግል ባህብቶች እንዳ ማንኛውም መደበኛ ባለሀብት ተቆጥሮ ለዚህ የተወሰነው ክፍያ ይከፍላሉ።

PART THREE

CATTLE REARING FEES

6. payment of fees

Any owner of livestock shall pay from Cattle Rearing an amount of fees as determined under Article 7 hereafter.

7. Rate Of Cattle Rearing fees

1. The rate of annual payment to be paid by Any Pastoralist in living in the region engaged in cattle rearing shall be according to the assessment in the following schedule.

a) Rate of Cattle Rearing Tax table

s/ n	Type of livestock	Number of livestock	Amount of tax (birr)
1	flocks	From 25 and above	20 birr per each flock
2	cattle	from 10 and above	100 birr per each cattle
3	Camels	from 7 and above	150 birr per each Camel

b) livestock development Enterprises engaged in engaged in investing of in animal husbandry, cattle rearing and animal reproduction such as dairying, and fattening of livestock under regional or federal government shall be considered as a private investor investing in this sector, and are obliged to pay the rate of fees equivalent to the aforementioned table.

8. Canshuur dhaafid

1. Waxaa laga dhaafay gunada ka manafacaadsiga xoolaha nool in laga qaado cid kasta oo kamanafacaadsata cadadka xoolaha tiradoodu kayrtahay:

- (b) Adhiga tiradiisu kayartahay 25 (Shan iyo labatan)
- (t) Dibida loo isticmaalo Qodaalka beeraha
- (j) Tirada Lo'da kayar 10 (toban) Neef.
- (x) Awrta loo isticmaalo gaadiid ahaan (rarashada).
- (kh) Geela Kayar 7 (todoba) Neef
- (d) Dhammaan gamaanka.

9. Mudada Bixinta gunada

Mudada bixinta gunada kamanafacaadsiga dhaqashada xoolaha nool waa mudada u dhaxaysa 1 bisha maskaram ilaa 30 bisha Miyaasiya ee Sanad misaanayadeedka dalka

10. Waajibaadka Xoolo dhaqatada

1. Xoola dhaqato kasta waxaa waajib ku ah in uu cadeeyo xogta la xidhidha tirada iyo nooca xoolaha uu haysto asaga oo raacaya hanaanka iyo mudada uu xafiisku u dajiyay.
2. Xoolo dhaqato kasata waxaa waajib ku ah in uu mudada ku qeexan qodobka 9^{aad} ku xareeyo xafiiska canshuur uruurinta gunada dhaqashada xoolaha nool ee lagu go'aamiyay qodobka 7^{aad} ee bayaankan.

Qaybta Afraad

Awoodaha iyo Waajibaadka Ha'yadaha dakhli uruurinta

11. Awoodaha iyo Waajibaadka

Maamulka Tuulada

1. Wuxuu Xaqijiyaa tirada iyo nooca xoolaha uu haysato xoolo dhaqato kasta asaga oo ka duulaya hanaanka uu xafiisku hab wafaqsan sharciga ugu xeeriyoo ee xafiisku soo saari doono.

8. ከክፍያ ነፃ ሰለመሆን

1. የሚከተሉት የእንስሳት ዓይነቶች እርባታ ላይ የተሰማራ ማንኛውም ከዚህ በታች የተመለከት ቁጥር ያለው አርብቶ አደር ከእንስሳት እርባታ ከፍያ ነፃ ይሆናል።

- ሀ) ብዛታቸው ከሃያ አምስት ያንሱ በጎችና ፍየሎች ፤
- (ለ) ለግብርና ሥራ የሚውሉ ወይሬኖች
- ሐ) ከ10(አስር) ያንሱ የቀንድ ከብቶች ፡
- መ) ለማንጓጓዣ የሚያገለግል ግመል፤
- ሠ) ቁጥራቸው ሰባት ያንሱ ግመሎችና
- ረ) ሁሉም የጋማ ከብት የሚያጠቃልሉ ናቸው።

9. ሰለክፍያ የመክፈያ ጊዜ

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚጠይቅ የእንስሳት እርባታ ክፍያዎች የሚሰበሰቡበት በበጀት ዓመቱ ከመስከረም 1 እስከ ሚያዝያ 30 ባለው ጊዜ ውስጥ ይሆናል።

10. የአርብቶ አደሩ ግዴታዎች

1. ማንኛውም አርብቶ አደር በባለቤትነት የያዘው ትክክለኛው የእንስሳት ሃብት /የቀንድ ከብቶችና ግመሎች/ ብዛት ልክና በዓይነት እየተለየ ቢሮው በሚወስነው አኳኋንና ጊዜ የማሳወቅና ትክክለኛነቱን የማገልፅ ግዴታ አለበት።
2. ማንኛውም አርብቶ አደር በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9 መሰረት በተገለጸው የጊዜ ገደብ ውስጥ በአዋጁ አንቀጽ 7 የተወሰነውን የክፍያ መጠን ለግብር ሰብሳቢው ገቢ የማድረግ ግዴታ አለበት።

ከፍል አራት

የግብር ሰብሳቢ አካላት ተግባርና ኃላፊነት

11. የቀበሌ አስተዳደር ተግባርና ኃላፊነት

1. ማንኛውም አርብቶ አደር በባለቤትነት የያዘው የእንስሳት ሃብት /የቀንድ ከብቶችና ግመሎች/ ብዛት ልክና ዓይነት በቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ላይ በሚገልፁ አኳኋን መሠረት ትክክለኛነቱን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።

8 Exemption

1. it is Exempted from payment of cattle rearing fees from the number of animals less than the following:

- (a) the number of flocks less than 25
- (b) Bulls used for agricultural work
- (c) The number of cattle less than 10
- (d) The camels used as a means of transportation (carriage).
- (e) The number of Camels less than 7
- (d) All the families of horse and donkeys

9. Time of Fee Collection

Time of Collection of livestock rearing fees payable in accordance with this proclamation shall be the time between Maskaram 1 and miazia 30 E.C of every year.

10. Obligation of the pastoralist

1. Any pastoralist shall have the obligation to declare the actual number and type of livestock owned currently to the Kebele Administration, according to the manner and time to be determined by the Revenue Bureau.
2. Every pastoralist is obliged to pay fees to the tax collector, the amount subjected to him pursuant to article 7 within the specified period of time under article 9 hereof.

Part Four

Duties And Responsibilities of Tax Collection Institutions

11. Duties and Responsibilities of Kebele Administration

1. Shall verify the actual number and types of the livestock declared by the owner in accordance with the due directive that will be issued by the Revenue Bureau.

- 2. Waxuu waajib kasaaranyahay in uu usoo gudbiyo Maamulka dagmada liiska xoolaha iyo xogta sida tirada iyo nooca xoolaha ay haystaan xoola dhaqatada ku nool tuulada(Xaafada) ka hor 1 bisha maskaram ee Sanad miisaniyadeedka dalka,
- 3. Waxuu Xaqiijiyaa in gunada dhaqashada xoolaha nool loo fuliyay hab waafaqsan qodobka 7^{aad} ee bayaankan lagu xeeriyay.
- 4. Wuxuu Xafiiska Maamulka Dagmada u gudbiyaa liiska Xoolo dhaqatada, tirada iyo nooca xoolaha nool iyo Cadadka gunada dhaqashada xoolaha nool ee hab waafaqsan Qodobada bayaankan loogu waajibiyay xoolo dhaqatada.
- 5. Maamulka tuulada (Xaafadu) waxay kadamweeyn karaan Hay'adaha sharciga Cid kasta oo ku guuldareeysata Bixinta gunada dhaqashada xoolaha nool mudada lagu xeeriyay qodobada bayaankan.

12. Bixinta Cadaynta Juwanka

- 1. Xoolo Dhaqato kasta wuxuu xaq uleeyahay in uu helo juwanka muujinya bixinta gunada ama Canshuurta iibka hab waafaqsan bayaankan.
- 2. Juwanka Lagu qabanayo canshuurta iibka xoolaha iyo gunada dhaqashada xoolaha Waxuu noqonyaa mid waafaqsan sharciga canshuurta islamarkaan uu ogalaaday xafiiska dakhliga.

13. Awoodaha iyo waajibaadka Maamulka Degmada

- 1. Wuxuu xaqiijiyaa islamarkaan u gudbiyaa xafiiska dakhliga xogta xoolo dhaqatada ku nool tuulada ee ay u soo gudbiyeen Maamulka tuuladu

- 2. በቢሮው በማያዘጋጀው ቅጽ መሠረት በቀበሌው አስተዳደር ውስጥ የሚገኙ አርብቶ አደሮችን ስም ዝርዝር ከእንስሳት ሃብት /የቀንድ ከብቶችና ግመሎች/ ብዛት ልክና ዓይነት መረጃ ጋር ትክክለኛነት አመሳክሮና አረጋግጣ ከመስከረም 1 ቀን በፊት ለወረዳው አስተዳደር የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
- 3. የእንስሳት እርባታ ክፍያ በአዋጁ አንቀጽ 7 መሠረት ተግባራዊ መደረጉን ያረጋግጣል።
- 4. እያንዳንዱ አርብቶ አደር በባለቤትነት የያዘው የእንስሳት ሃብት /የቀንድ ከብቶችና ግመሎች/ ብዛት ልክና ዓይነት ስም ዝርዝር እና በዚህ አዋጅ መሠረት የሚጠየቅ ክፍያ ተመን ጋር ለወረዳው አስተዳደር ያሳውቃል።
- 5. ማንኛውም አርብቶ አደር የተወሰነለትን ክፍያ በዚህ አዋጅ በተደነገገው የጊዜ ገደብ ያልከፈለ እንደሆነ በቀበሌው የፍትህ አካል ከስ በመመስረት በሕግ አስገዳጅነት እንዲከፈል ያደርጋል።

12. ደረሰኝ ስለመስጠት

- 1. እያንዳንዱ አርብቶ አደር በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚፈጽመው ክፍያ ከግብር ሰብሳቢው ሕጋዊ ደረሰኝ ወዲያውኑ የማግኘት ሙብትና ግዴታ አለበት።
- 2. በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከፈል የእንስሳት ሽያጭ ግብርና የእንስሳት እርባታ ክፍያ የሚሰበሰበው ቢሮው በማያዘጋጀው የገቢ መሰብሰቢያ ደረሰኝ ብቻ ይሆናል።

13. የወረዳ አስተዳደር ተግባርና ኃላፊነት

- 1. በቀበሌ አስተዳደር ተዘጋጅቶ የቀረበለትን የእያንዳንዱን አርብቶ አደር የእንስሳት ሃብት /የቀንድ ከብቶችና ግመሎች/ ብዛት ልክና ዓይነት ትክክለኛነቱን አመሳክሮ በማረጋገጥ መረጃው ለወረዳው የገቢዎች ጽ/ቤት ያስተላልፋል።

- 2. every kebele administration shall have the obligation to submit the list of pastoralists residing in the kebele with the corresponding number and type of livestock under its ownership to the worda administration. before the 1st of Meskerem in the budget year.
- 3. Shall ensure that the required fees for rearing of livestock is duly paid, as stipulated under article 7 of this proclamation.
- 4. Shall submit to the worda administration the list of pastoralists residing in the kebele, the number and types of each livestock owned, the amount of fees owed to pay 5. Upon the approval by worda administration the fees payable from rearing of livestock pursuant with the provisions this proclamation.
- 5. Shall charge the defaulters at the local justice body for enforcement against any pastoralist who fails to effect the due payment of fee within the duration of payment period, prescribed by this proclamation.

12. Providing of Receipts

- 1. Every pastoralist has the right and obligation to get a receipt from the tax collector while he/she pays fee, right then.
- 2. In accordance with this proclamation, the livestock rearing fees and sales tax shall be collected on the receipt particularly prepared for this purpose by the Revenue Bureau.

13. Duties and Responsibilities of the Woreda Administration

- 1. By clarifying the rationale, of the data as to the number and type of livestock declared by the owner, being submitted by administration Submits to worda revenue.

2. Waxaa waajib ka saaranyahay dabo-galka isla markaana xaqiijiya canshuurta iibka xoolaha iyo gunada dhaqashada xoolaha nool ayada oo la raacayo mudada iyo cadadka bayaanka lugu xeeriyay.

Qaybta Shanaad

Ganaaxyada

14. Ganaaxa

Xoolo Dhaqato kasta oo kuguuldaraysta in uu ku bixiyo Canshuurta iibka xoolaha iyo gunada dhaqashada xoolaha nool Mudada lagu xeeriyay bayaankan waxaa lagu ganaaxi ganaax dhan 3% oo cadadka canshuurta uu bixin lahaa.

15. Gunada

Ayada oo laga duulayo qodobada Bayaankan Maamulka tuuladu waxay guno ahaan u helayaan 3% Cadadka canshuurta ay soo xareeyeen.

16. Saamaxad

Golaha Fulinta Deeganku waxay Saamixi karaan Canshuurta iibka xoolaha iyo gunada dhaqashada xoolaha nool Marka ay dhacdo Masiibo Dabiici ah ama mid da'd samee ah, Sida Abaaro, Xanuuno, Fatahaad iyo dhulgariir Masiibadaas oo saamaysa duunyada iyo dadka ku nool Dagmado ama tuulada.

17. Gacansiin

Cid kasta waxaa ku waajib ah in uu ku gacansiyo Hirgalinta qodobada bayaankan iyo Shuruucda kale ee Xafiisku soo saaro.

18. Ciqaab

Cid kasta oo ku xad-gudubta arimaha bayaankan lagu xeeriyay waxaa lagu ciqaabi qodobada xeerka ciqaabta ee ku haboon.

2. የእንስሳት ሽያጭ ግብርና የእንስሳት እርባታ ክፍያ በዚህ አዋጅ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ መሰብሰቡን እና በወቅቱ ገቢ መደረጉን ከመከታተልና የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት።

ክፍል አምስት

ስለመቀጫዎች

14. ስለመቀጫ

ማንኛውም አርብቶ አደር በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፍል የሚገባውን የእንስሳት ሽያጭ ግብርና የእንስሳት እርባታ ክፍያ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ሳይከፍል የቀረ የክፍያውንና የግብሩን 3% (ሦስት በመቶ መቀጫ በተጨማሪነት ይከፍላል።

15. ስለ የማበረታቻ አበል ክፍያ

የቀበሌ አስተዳደር በዚህ አዋጅ መሠረት ከቀበሌው ግብር ከፋይ ነዋሪዎች ከማሰበሰቡ ጠቅላላ ግብር እና ክፍያ ገንዘብ ውስጥ ሦስት በመቶ (3%) በኮሚሽን መልክ ይከፈላል።

16. ልዩ ስልጣን

በአንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ ቀበሌዎች በማገኙ አርብቶ አደሮች ላይ በድርቅም ሆነ ከአቅም በላይ በሆኑ ምክንያቶች በእንስሳት ሃብታቸው ላይ ጉዳት ቢደርስ የክልሉ መስተዳድር ምክርቤት የእንስሳት ሽያጭ ግብርና የእንስሳት እርባታ ክፍያ እንዳይከፍሉ ሊያደርግ ይችላል።

17. የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ይህንን አዋጅና ሌሎች የቢሮው አሰራሮችና ህጎች በሥራ ላይ በማዋል ረገድ የመተባበር ግዴታ አለበት።

18. ስለ ወንጀል ቅጣት

የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች የተላለፈ ማንኛውም ሰው አግባብ ባለው የወንጀል መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል።

2. Shall be responsible to supervise and fellow up as to whether the sales tax and the livestock rearing fees are collected and duly paid within the duration and the rate prescribed under this proclamation.

PART FIVE

MISCELLANEOUS PROVISIONS

14. Penalties

Any pastoralists who fails to pay, within the period specified by this proclamation, the livestock sales tax or rearing fee imposed on him/her in accordance with this proclamation, shall pay penalty of three percent (3%) of the amount of tax and fee in respect of the payment in default.

15. Remuneration of Service

Every kebele administration shall be paid three percent (3%) as commission from the total of revenue collected from the kebele taxpayers.

16. special power

Where the pastoralists is adversely affected owing to drought, earth earthquake or their force measures, that may weaken the productivity of livestock may be totally or partially be waived by the regional executive council from paying the tax and fees due on them.

17 Duty to Cooperate

Any individual or legal person shall have the obligation to cooperate in the carrying out of the provisions of this proclamation, The due regulation and directives.

18. Criminal Penalties

Any person who violates the provisions of this proclamation shall be punishable in accordance with the criminal code.

19. **Awooda Soo Saarista sharci**

- 1. Golaha Fulinta Dawlada Deeganku, wuxuu Soo Saari karaa Xeeridaameed Lagu dhaqan-galiyo qodobada Bayaankan.
- 2. Xafiisku Wuxuu soo Saari kara Awaamiir Lagu dhaqan-galinyo qodobada bayaankan iyo xeeridaameedka uu goluhu soo saaro.

20. **Shuruucda aan Dhaqan-galka ahayn.**

Waxaa hab waafaqsan Bayaankan Lagu buriyaay:

- 1. Bayaanka Xadaynta iyo Go'aaminta Canshuurta iibka xoolaha iyo Gunada dhaqashada xoolaha, ee Bayaan tirsi: 48/1996.
- 2. Bayaanka wax kabadlka Bayaanka Xadaynta iyo Go'aaminta Canshuurta iibka xoolaha iyo Gunada dhaqashada xoolaha, ee Bayaan tirsi: 126/2005.
- 3. Sharci, Xeer,awaamiir ama hab-dhaqmeedkasta oo ka hor imanaya arimaha lagu xeeriyay qodobadada Bayaankan Malaha dhaqangal Sharci.

21. **Mudada Dhaqan-galka**

Bayaankan Wuxuu dhaqan-galayaa laga bilaabo Maalinta uu Golaha xildhibanada deeganku ansixiyo.

Jijiga, 2015

Mudane Mustafe Muxumed Cumar

Madaxweynaha Dawladda Deegaanka

Soomaalida

19. **ህግ የማውጣት ሥልጣን**

- 1. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የሚያስፈልጉትን ደንቦች ሊያወጣ ይችላል።
- 2. ቢሮው ለዚህ አወጅና በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚወጡት ደንቦች ተፈፃሚነት የሚረዱ መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

20. **ተፈፃሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች**

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉትን ተሽሯዋል።

- 1. የእንስሳት እርባታ እና ሽያጭ ክፍያና ግብር ለማስከፈልና ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 48/1996
- 2. የእንስሳት እርባታ እና ሽያጭ ክፍያና ግብር ለማስከፈልና ለመወሰን የወጣ አዋጅ ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 126/2005.
- 3. ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም ሌላ ሕግ አዋጅ፣ ደንብ ወይም መመሪያ በዚህ አዋጅ ውስጥ በተመለከተ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

21. **አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በክልሉ ምክር ቤት ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ጅግጁጋ ሀምሌ 15 ቀን 2015 ዓ.ም

ሙስጠፌ ሙሀ-መድ አ-መር

የሰማሌ ክልላዊ መንግሥት ፕሬዚዳንት

19. **Power to issue laws**

- 1. the executive council of the region, may issue Regulations necessary for the good implementation of the provisions of this proclamation.
- 2. The Bureau may issue directives necessary for the implementation of the provisions of this proclamation and Regulations issued pursuant to this proclamation.

20. **Inapplicable laws**

The following proclamations are hereby repealed: -

- 1. a proclamation to determine sales tax and rearing of livestock fees proclamation no.48/1996 shall have no effect on provisions of this proclamation.
- 2. A Proclamation to Provide for The Amendment of A proclamation to determine sales tax and rearing of livestock fees, Proclamation No. 126/2005.
- 3. Any Law, Regulation or directive which is inconsistent with this proclamation shall not apply with respect to matters provided for in this proclamation.

21. **Effective Date**

This proclamation shall inter into force upon the date of its approval by the State Council.

Done at Jig-jiga, This 22th day of July 2023

MUSTAFA MUHAMMAD OMAR

PRESIDENT OF SOMALI REGIONAL STATE